

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI
BARTOLOMEJ

ROČNÍK XXI.

ČÍSLO 10

OKTÓBER 2013

**Pochod za život - Ako som sa stal starým - 100 dní farára
Detský denný tábor - Rozhovor s pátrom Marekom Kotrasom
Staroba ako dar - Jeseň života očami detí - Sv. Jana Juganová**

Pochod za život

Košice, 22. september 2013

Najväčšie umenie je starnúť s radosťou v srdci

Odpočívaj', kedy by si chcel pracovať

Mlčať', keď druhí neznášajú tvoju životnú múdrosť

Vedieť' si odoprieť' to, čo ťa prv tešilo

Poslušne a ticho niešť' kríž

Bez závidia hľadieť' na druhých

Verne kráčať' cestou, ktorou ťa vedie Boh

Prijat' pomoc druhých, ktorým si prv pomáhal sám

Pokorne prijat' bezvládnosť', i keby si bol rád užitočný

Potom príde to najkrajšie!

Boh pre teba vybral tú najužitečnejšiu prácu:

Môžeš mať stále zopäté ruky a zvolávať' Božie požehnanie na celý svet!

Ako som sa stal starým

Malá úvaha o starnutí

Sťahovanie má svoje výhody i nevýhody. V mojom prípade najmä sťahovanie kníh, ktoré som si zo Stožku do Prievidze priviezol v mnohých škatuliach a debničkách. Nové skrine znamenajú i nové triedenie, sem tam i vyradenie... Najst' nový systém uloženia, aby som vedel, kde čo mám, aby som to rýchlo našiel, keď potrebujem do kázne, alebo niekde inde... Dva mesiace mi to trvalo!

Medzi založenými pobožnosťami a modlitbami na rôzne príležitosti som našiel i modlitbu za múdre starnutie. Dostal som ju od úžasnej katechétky Márie Muráňovej z Kremnice, keď som tam bol farárom. Keďže sa mi páčila, odovzdal som jej kópiu svojim rodičom (vtedy šesťdesiatnikom) a založil som si ju. Ved' ju raz budem potrebovať. Rozhodne na to však ešte mám čas - povedal som si vtedy, pred 20 rokmi.

Už som ju odvtedy mal v rukách viackrát, ale vždy som si povedal to isté. Teraz som si to však už nepovedal. (Ved' koniec - koncov, nedávno ma navštívil spolužiak, ktorý je už starý otec.) Nedal som si ju však medzi veci, ktorým sa venujem pra-

videlne. A to spôsobilo totálne vytriezvenie.

Keď som totiž prijal ponuku napísať tento úvodník, venovaný starším farníkom, hneď som si na onú modlitbu spomenul. Reku, ponúknem ju. A začal som ju hľadať. Prešiel som všetky skrinky, najpravdepodobnejšie miesta výskytu tri razy. Ale ne našiel som ju! Ani na druhý deň, dodnes. „Nie je to o nich, o druhých,“ uvedomil som si s hrôzou. „Je to o mne!“

Nadišiel čas zaradiť túto modlitbu, pochádzajúcu od sv. Františka Saleškého do svojho repertoáru. (Ešteže poznám ľudí, ktorí ju majú a poslali mi ju) A tak vám ju ponúkam nie ako vzdialeným, ale ako blízkym spoločnými problémami, ktoré prináša jeseň života. Verím, že sa nám pomôže na našu starobu dobre pripraviť. Aby sme ju raz, až príde (ako ťažko sa priznáva, že už prišla) zvládli. Ba naopak, aby sme si ju vedeli vychutnať.

Vladimír Slovák, farár

Modlitba za múdre starnutie

Pane, Ty vieš lepšie ako ja, ako som zo dňa na deň starší a jedného dňa budem celkom starý. Chráň ma pokušení, aby som sa pri každej príležitosti nesnažil kde komu vysvetlovať, čo o každej veci viem. Ved'

starecká uvravenosť obťažuje všetkých okolo.

Chráň ma, aby som sa nesnažil zasahovať do života všetkým ľuďom okolo seba vnucovaním svojich názorov. Predstava starcov, že oni

všetkému najlepšie rozumejú, je trápna.

Pomáhaj mi, aby som sa nepokúšal radiť tým, čo sa ma nepýtajú a tak si zachoval pár dobrých priateľov.

Pomáhaj mi, Pane, aby som dokázal nerozprávať o svojich zdravotných problémoch. Z roka na rok vo mne rastie chuť stále podrobnejšie ich popisovať.

Netrúfam si prosieť o dar, aby som s potešením dokázal počúvať, keď iní donekonečna rozprávajú o svojich zdravotných ťažkostiach, ale prosím o trpezlivosť, aby som to aspoň trpezlivo zniesol.

Netrúfam si už ani prosieť o lepšiu pamäť. Prosím len o pokoru, aby som si na svoju zábudlivosť spomenul, keď sa mi bude zdať, že sa druhí mýlia.

Ale o toto Ťa veľmi prosím, Pane: Aby som si zachoval vlúdnu a láska-

vú tvár. Mrzutý pohľad je predsa obrazom diabla.

I keď mi slabnú oči, nech sa mi zachová zrak pre všetko, čo je na blízkom dobré a nech nie som lenivý to pochváliť.

Na tvári mám vrásky, moje prsty sú neohrabané a nohy ťažké. Niekedy mi je z toho úzko.

Nech si viac pripomínam to, čo ešte môžem, ako to, čo už nedokážem. Nech sa proti strachu pred starobou bránim Tvojimi slovami: „Kto vo mňa verí, narastú mu krídla ako orlovi.“

Daj mi, Pane, silu, aby som prijal starobu v dôvere v Teba. Nie uplakanú, ale vďačnú starobu. Vďačnú za všetko dobré, čo bolo, čo je a čo očakávam vo viere v Teba, ktorý žiješ na veky vekov.

Amen.

Sto dní nového farára

Od 1. júla 2013, odkedy bol za farára vo farnosti Prievidza - mesto menovaný ThLic. Vladimír Slovák, uplynie 9. októbra už sto dní. Po takejto dobe sa zvyknú novinári zhovárať napríklad s politikmi. Aj my sme sa rozhodli dať pánovi farárovi po sto dňoch priestor a pohovárali sme sa s ním o zmenách, ktoré zaviedol v pastorácii, o projekte obnovy kúrenia vo farskom kostole a o voľbe dekana.

Začiatkom septembra ste zverejnili Rozpis kňazských služieb v školskom roku 2013/2014. Informujete v ňom o stabilných službách slúženia svätých omší a vysluhovania sviatosti zmierenia. Čo od takéhoto riešenia očakávate?

Je to v prvom rade vnútorný poriadok, ktorý medzi nami kňazmi funguje. Každý si je vedomý svojich povinností, ktoré by mali byť stabilné. Nielen aby sme vedeli, čo máme urobiť, ale aby sme to mohli aj lepšie plánovať.

Samozrejme, chceme vyjsť v ústrety aj ľuďom, ktorí do kostola cho-

dievajú a podľa mňa majú právo na svojho spovedníka. Informácia je na každej spovednici. Takisto si veriaci môžu vybrať i kazateľa. Diakon bude na sv. omšiach kázať od pondelku do štvrtku v jeden týždeň

(nepárny) o 12:00 hod., počas druhého týždňa o 16:30 hod. a pravidelne v sobotu večer o 17:00 hod. - už nedeľnú kázeň.

Môžu nastať nejaké výnimky, ale urobíme všetko preto, aby sme rozpis čo najviac dodržiavali.

Rozhodli ste sa umožniť slúženie pohrebnej svätej omše bez homílie pol hodinu pred pohrebom. Prečo?

Bola tu zo strany veriacich takáto požiadavka, ktorú mi tlmočili rôznym spôsobom od začiatku, ako som prišiel. Na porade s bratmi kaplánmi sme zvažovali, či jej vieme vyhovieť a dospeli sme k záveru, že kým tu budeme traja, budeme to stíhať.

Pohrebná sv. omša ale nie je automatická pre každého, kto nahlási pohreb. Žádušná svätá omša je Kristova obeta obetovaná za zosnulého, ktorá je aj vecou spoločenstva a modlitby. Preto je pre mňa vždy základnou otázkou (kladiem ju aj pozostalým), či túžia ísť na svätú omšu so svätým prijímaním, na ktorej oni sami obetujú svoju účasť za zosnulého. Cieľom je teda hlavne vyjsť v ústrety praktizujúcim veriacim, ak chcú mať svätú omšu za svojho zosnulého blízko pohrebného obradu.

Žádušné sväté omše slúžime v Mariánskom kostole pol hodinu pred pohrebným obradom bez kázne. Príhovor sme ponechali na pohrebný obrad.

V kancelárii farského úradu častejšie stretávame kňazov a diakona. S čím táto zmena súvisí a čo ňou chcete dosiahnuť?

Zmena súvisí s tým, že mi pani Eliášová ešte v júli, krátko po mojom príchode oznámila, že bude končiť ako kancelárska sila vo farnosti k 1. septembru. Keďže sa mi nepodarilo nájsť niekoho, kto by to vedel dob-

re robiť, po debata s kolegami sme sa rozhodli, že si služby rozdelíme a zvládneme to sami.

Sme na fare štyria duchovní, čo je podľa mňa výborné obsadenie. Bývali časy, keď tu boli traja alebo dvaja duchovní, takže verím, že vtedy sa to bez výpomoci stíhalo ťažko. Ale teraz by sme to mali zvládnuť bez problémov.

Má to výhody aj v tom, že na mieste prvého kontaktu sa stretávajú ľudia priamo kňazom, čo je tiež priestor pre evanjelizáciu. Pre bratov kaplánov je to zas príležitosť častejšie sa zaoberať administratívou a pripraviť sa na budúce farárske pôsobenie, kedy už bude administratíva viac-menej len na nich.

Už dlhšie sú vyhlasované zbierky na nové kúrenie vo farskom kostole. Stihli ste sa už bližšie oboznámiť s týmto projektom? V akom je štádiu?

Áno, s projektom som sa už oboznámil. Pôvodný plán bol urobiť v kostole podlahové kúrenie. Z hľadiska komfortnosti a ekonomiky kúrenia sa podlahové kúrenie v kostoloch osvedčilo najlepšie. Tento plán ale neodsúhlasil Pamiatkový úrad, preto sa táto možnosť v našom farskom chráme nebude dať realizovať. Uznávam, že máloktorý historický kostol má podlahové kúrenie, keďže aj v mnohých iných kostoloch tento zámer nebol odsúhlasený pamiatkovými úradmi. Že to neprešlo aj

v Prievdizi, to beriem ako normálny štandard.

Z tohto dôvodu hľadáme iné riešenia kúrenia. Sú už vytipované nejaké možnosti, ale určite sa bude okolo toho ešte konať. Samozrejme, v spolupráci s Farskou ekonomickou radou. Ak by sa nám nepodarilo zabezpečiť nové vykurovanie už tento rok, budeme sa snažiť aspoň opraviť súčasné tak, aby v kostole nebola zima.

Otec biskup Mons. Marián Chovanec zaviedol novinku. Farár v našej farnosti nie je automaticky aj prievdizským dekanom. Dekana si majú voliť kňazi dekanátu. Je už známe, kedy sa má konať táto voľba v prievdizskom dekanáte?

Pán biskup deklaroval, že takéto voľby sa budú konať vo všetkých dekanátoch. Funkcia bude dočasná - na päť rokov - s možnosťou jedného predĺženia, čiže maximálne na desať rokov. Zrušil sa aj diecézny zvyk, podľa ktorého dekan bol farárom v sídle dekanátu. Novovymenovaní dekaní tak môžu sídlieť v ktorejkoľvek farnosti dekanátu.

Mrzí ma, že veriaci sa v tomto nejaký čas nevedeli zorientovať. Problém vidím v tom, že toto rozhodnutie nebolo dostatočne odkomunikované. Ja som, žiaľ, viac informácií nemohol poskytnúť, pretože komunikácia chýbala aj smerom ku kňazom. Tiež som o mnohých zámeroch nevedel. Jasno do vecí vniesli až oznamy na celodiecézne rekolekcie, ktoré pán biskup poslal v prvej polovici septembra.

Situácia je teraz taká, že 19. septembra 2013 na rekolekciách v Badíne prebehla medzi kňazmi dekanátu voľba prievdizského dekana podľa pokynov biskupského úradu. V mojej neprítomnosti (bol som v Bratislave na Rade RTVS) som dostal 11 zo 14 hlasov, čo ale ešte neznamená, že by som bol dekanom. Pán biskup si totiž vyhradil právo dekana menovať. Voľbu kňazov pritom berie iba ako jeden z podkladov pre jeho skúmanie, na základe ktorého sa rozhodne. Nového dekana by teda mal menovať, ale zatiaľ nevieme, kedy.

Za rozhovor ďakuje Alojz Vlčko

Detský denný tábor bol plný radosti

Od 19. do 23. augusta sa v našej farnosti konal detský denný tábor. Priniesol množstvo zážitkov nielen deťom, ale aj animátorom a kňazom.

Každý deň sme začínali modlitbou s pánom kaplánom Michalom, ktorá bola vždy netradičná a iná. Končili sme vyhodnotením súťaží a hier, prípadne sladkou odmenou. Pondelok sa niesol v znamení športu. Animátorky si pre nás pripravili súťaže v mestskom parku.

Unavení po takom výkone sme sa odobrali do Brány na dobrý obed. Počas ďalších dvoch dní nám počasie veľmi neprialo - pršalo. Ale vďaka

ka dobrým ľuďom nám bola poskytnutá telocvičňa u piaristov. Pre deti tam bol pripravený poklad, o ktorý bojovali v štyroch kráľovstvách. Poobede sme mali tvorivé dielne, kde účastníci tábora vyrábali rôzne výrobky z korálikov.

Ku koncu týždňa sme nasadli na vlak a odviezli sa do Partizánskeho národného kúpaliska. Tu nám náš Nebeský Otec ukázal, ako sa o nás stará. Po príchode na kúpalisko sme totiž zistili, že je zatvorené. No vďaka dobrým ľuďom nám kúpalisko otvorili a nechal nás odísť naprázdno.

Piatok nám priniesol návštevu Bojnického zámku, kde nám spravila

prehliadku jedna z našich animátoriek. Príbehom zámku nás sprevádzala bábka Bartolomej, ktorá nám vyrozprávala, ako deti v dávnych dobách žili a čo robievali.

Koniec tábora sme zavŕšili veľkou oblievačkou. Hlavne na pánu kaplánovi Michalovi nezostala ani jedna nitka suchá. Veľká vďaka za celý týždeň patrí hlavne animátorom, ktorí sa opäť po roku do prípravy tábora pustili.

Text a foto:
Dominika Kováčiková
vedúca tábora

Piaristická škola sa prezentovala na námestí

Piaristická spojená škola Františka Hanáka v Prievidzi prijala ponuku mesta a spolu s inými strednými školami sa zviditeľnila na verejnosti. Počas akcie *Poznaj iných, spoznáš sám seba* na Námestí slobody v Prievidzi 20. septembra 2013, mala postavený stánok, v ktorom si o nej ľudia mohli zistiť informácie. Zároveň zaujala publikum vystúpením svojich žiakov.

Už päť rokov sa majú stredné školy z Prievidze a okolia možnosť verejne prezentovať. Počas podujatia *Poznaj iných, spoznáš sám seba* sa Námestie slobody opäť naplnilo stánkami, v ktorých mladí ľudia informovali iných o svojich školách alebo mládežníckych organizáciách. Okrem toho každá stredná škola mohla pred divákmi predviesť talenty študentov vo vystúpeniach, ktoré si pripravili.

Piaristická spojená škola v dvoch stánkoch prezentovala svoje gymnázium a strednú odbornú školu, aby

mohla plnohodnotne predstaviť študentskú ponuku oboch zložiek.

O 12:00, kedy začal program piaristov, žiaci roztancovali námestie svojou choreografiou flash mob. Následne sa predstavila kapela maturantov a po nej kvarta so svojím vtipným divadlom o Popoluške v nemeckom jazyku. Program zavŕšila skupina tanečníkov z osemročného gymnázia a strednej odbornej školy, ktorí si pripravili vlastnú choreografiu založenú na štýle hip-hopu. Počas celého programu divákov sprevádzali moderátori z triedy septima.

Text: Jakub Nemček
Foto: Anežka Kútiková

Vyhodnotenie súťaže Naša rodinná dovolenka

V júli sme vyhlásili letnú fotografickú súťaž Naša rodinná dovolenka. Zvítazila v nej rodina Bullová z Veľkej Lehôtky, ktorá nám poslala fotografie z Hradu Filakovo, Hradu Šomoška a Kamenného vodopádu pod hradom Šomoška. Blahoželáme!

Redakcia Bartolomeja

Príďte si zaspievať na Mladí mladým 2013

Čas letí neskutočne rýchlo a my sa už o niekoľko týždňov stretne na ďalšom ročníku Mladí Mladým. Mladí Mladým má už 19 rokov. Ako po iné roky, tak aj teraz bude festival vo Veľkej Lehôtke (okres Prievidza) vo farskom Kostole Krista Kráľa v novembri 2013. Začne sa sv. omšou a po nej vystúpia jednotlivé zbory a skupiny.

Ak máte chuť spievať ako zbor alebo kapela na tomto festivale, ohlásite sa do 11. októbra 2013 na nasledujúcich kontaktoch: 0902540770, 0905945961 alebo e-mailom na adrese branislav.bullo@azet.sk. Tešíme sa na Vás!

Hudobná skupina SPRAY

Prvé „Pod' s nami!“ v novom školskom roku

V sobotu 21. septembra bolo pripravené prvé stretnutie „Pod' s nami!“ v tomto školskom roku, na ktorom sa stretli mladí nielen z prievidzského, ale aj bojnického dekanátu.

Všetko sa začalo o 9.00 hod. na autobusovej stanici, kde sme sa stretli. Mali sme ísť na túru na Vyšehrad.

Kvôli nepriaznivému počasiu sa však zmenil program, a tak sme napokon šli do pastoračného centra na Zapotôčky.

Keďže sme sa ešte všetci dobre nepoznali, zahráli sme si na úvod niekoľko zoznamovačiek. Potom sme si pozreli film o svätej Terézii z Lisieux. Po jeho skončení sa rozprúdila dlhá debata o tom, koho čo z filmu oslovilo, až sme prišli k záverečnej myšlienke: „Čím viac očakávaní máš, tým viac ich môže Boh prekonať.“ Na záver stretnutia sme sa zúčastnili súkromnej svätej omše, ktorú celebraval náš pán kaplán Dušan Rončák.

Text : Peter Šimko
Foto: Mária Štefíčková

Slovensko chce život

Národný pochod za život v Košiciach, v Európskom hlavnom meste kultúry pre rok 2013, vznikol z naliehavej potreby a túžby priniesť spoločenskú zmenu. Dlh pripravovaná udalosť, ktorej hlavným iniciátorom bola Konferencia biskupov Slovenska, sa 22. septembra stala skutočnosťou.

Viac ako 80 000 ľudí všetkých generácií sa spojilo, aby prišlo vyjadriť svoj postoj s túžbou chrániť ľudský život od počatia po prirodzenú smrť, podporovať rodinu založenú na manželstve muža a ženy a zdôrazniť rodičovské práva na výchovu detí.

Dopoludňajší program

Program v deň pochodu sa začal už v dopoludňajších hodinách. Banskobystrická diecéza sa zhromaždila u sestier dominikánok v Kostole Krista Kráľa a zjednotila sa s ostatnými diecézami adoráciou a svätou omšou, ktorú celebroidal otec Marián Bublinc. Pohľad upriamil na súčasnú dobu, ktorú žijeme, inšpirujúc sa pri tom aj slovami bl. Jána Pavla II. z encykliky Veritatis Splendor (Odlesk Pravdy).

Rozpovedal i príbeh: „Raz sa stretli dobro a zlo a povedali si: ‚Vymeňme si na jeden deň šaty. A o dvadsaťštyri hodín sa tu stretne a zase sa vymeníme.‘ Dobro sa teda oblieklo za zlo a zlo sa oblieklo za dobro. V tomto príbehu sa hovorí, že dobro so zlom sa už nestretli a šaty si nevymenili. Tak zlo chodí po svete oblečené ako dobro a dobro chodí po svete oblečené ako zlo. Žijeme v dobe, v ktorej ako keby sme sa mali hanbiť, že sme normálni.“

Otec Marián zúčastnených vyzval, aby sme sa nebáli i v týchto časoch poukazovať na skutočné dobro a nehanbili sa zaň. Na záver zacitoval slová bl. Jána Pavla II.: „Nemáme čas zostať nerozhodní, stáť na okraji, zostať nečinní. Udrela hodina odvážnych ľudí, ľudí nádeje. Poďme!“

Poobedie na námestí

„Každý z nás mal už veľakrát možnosť vyjadriť sa za život. Neprihádzame sem ako hrdinovia, ale ako kajúnci,“ zazneli slová pred samotným pochodom z úst jedného z organizátorov Dušana Škurlu. Počas pochodu bolo vidieť na transparentoch i rôzne iné povzbudivé heslá: „Tvoja matka bola za život.“ „ŽI WHAT? Život!“ „Pravá láska dáva život.“

Atmosféra Božej prítomnosti, radosti a jednoty trvala po celý čas.

Ja osobne som tento pochod vnímala ako odpoveď na naše modlitby - v každom človeku bolo vidieť živého Krista. Priznám sa, veľmi ma to dojalo. O to viac, keď som si spomenula na Ježišove slová: „Ja som cesta, pravda a život.“ (Jn 14, 6) Pochodovali sme po ceste, kde sme svetu poukazovali na pravdu - a ohlasovali život.

Text: Lucia Jakubisová

Foto: Radovan Bezák

Prievidzu mám už teraz veľmi rád

Do piaristického kláštora po náročnom roku, kedy tu pôsobili iba dvaja pátri piaristi, konečne pribudla nová tvár. Páter Marek Kotras, SchP (35) bol za kňaza vysvätený 15. júna v Nitre a od júla pôsobí v Prievidzi. Viacerí Prievidžania ho poznali už predtým, ešte ako člena piaristického študentátu. Patrím medzi nich i ja. Preto sa i náš rozhovor nesie v neformálnom tóne ☺.

Pochádzaš z Trenčína. Čo by si nám prezradil o svojej rodine? Koľko si zanechal na rodnom Považí?

Áno, som rodák z Trenčína, moji rodičia tam dodnes žijú. Sestra Natália býva už niekoľko rokov u protinožcov - najprv v novozélandskom Aucklande, teraz v austrálskom Sydney. Odkedy som reholník, tak chodievam domov do Trenčína len minimálne. Ale rodičia sú mi naozaj veľkou oporou a rodičovský dom miestom prijatia a lásky. Aj touto cestou by som im chcel za všetko takto verejne poďakovať.

Povolanie učiteľa je jedno z prvých, s ktorým sa dieťa vo svojom živote stretáva. Ako si ty vo svojom detstve vnímal učiteľov? Kedy si začal k tomuto povolaniu sám inklinovať?

Ja som asi tak akosi s prestávkami vlastne vždy chcel byť učiteľom. Možno aj preto, že som mal šťastie na viacerých vzácných učiteľov už od detstva. Napokon som sa aj na učiteľstvo dejepisu a slovenčiny prihlásil. Fakulta humanitných vied v Banskej Bystrici bola jednoznačne moja prvá voľba, čo sa týka vysokých škôl. No a po úspešných štúdiách som sa v roku 2001 naozaj stal učiteľom.

Aké boli tvoje začiatky v školstve? Zhodovali sa tvoje predstavy

s realitou?

Bol som vlastne celkom príjemne prekvapený z toho, že tie decká mňa - vtedy 23-ročného zelenáča - sú ochotné vôbec počúvať, rešpektovať, nevzbúria sa, robia, čo od nich chcem. Samozrejme, musel som celkom zmeniť svoj slovník, pretože s tým odborným vysokoškolským by som u piatačikov na základnej škole veľmi nepochodil. Do učiteľstva som sa však zalúbil - a to zalúbenie ma drží dodnes.

Akým by podľa teba mal byť ideálny učiteľ?

Ja myslím, že učiteľ by nemal byť pre decká nepriateľ. Mali by cítiť, že ich má naozaj rád. Ale tá láska by mala byť náročná, vyžadujúca. Mám vás rád, ale to neznamená, že tu bude na hodinách vládnuť anarchia.

Mám s tým celkom dobré skúsenosti. Decká spravidla tú lásku rýchle vycítia a potom ma na hodinách poslúchajú, rešpektujú a pracujú nie preto, že by sa ma báli, ale že o tú lásku nechcú prísť. ☺

Počas vysokej školy sa začala odvíjať aj tvoja cesta k aktívnej viere... Čo ťa k nej podnietilo?

Pred vysokou školou som do kostola nechodil. Počas štúdií som medzi spolužiakmi v Banskej Bystrici i doma medzi priateľmi v Trenčíne stretol niekoľko naozaj krásnych

ľudí, ktorých pravdivé prežívanie viery a „nadprirodzene prirodzená“ ľudskosť boli pre mňa také prítťažlivé, že som začal hľadať, z čoho čerpajú tú svoju krásu. A tak som našiel Boha.

Domov som sa po skončení vysokej školy už vrátil pobirmovaný. Dokonca som sa stal animátorom mládežníckych stretiek, na „staré kolená“ ministrom, denne slúžiacim pri oltári na svätých omšiach. Viera bola pre mňa už vtedy nesmierne dôležitá.

Kedy si v sebe pocítil povolanie k rehoľnému životu a kňazstvu? Prečo si si vybral práve rehoľu piaristov?

Prvýkrát som zatúžil svoj život celkom spojiť s Bohom už krátko po svojom obrátení. Ale celkom priama moja cesta za povolaním napokon nebola. Prešiel som si ešte všeličím - tri roky som chodil aj s dievčaťom, dokonca sme boli už i dosť blízko ku svadbe, ale túžba po zasvätenom živote bola napokon silnejšia. Ten vzťah ma však veľmi obohatil a posunul k väčšej ľudskej zrelosti.

Čo sa týka rehole piaristov, zlomom pre mňa bolo, keď som začal učiť na piaristickom gymnáziu v Trenčíne. Už keď som tam šiel učiť, chcel som byť kňazom a rehoľníkom. Avšak tam som sa tak zalúbil do piaristickej školy, že svoje rehoľné zasvätenie a kňazstvo som si bez nej už nevedel vôbec predstaviť.

Po rozhodnutí vstúpiť do rehole ťa čakal noviciát v Poľsku. Čo ti tam najviac chýbalo?

Ľudia. Tí ľudia, ktorých som zanechal doma.

Noviciát, to sú také veľké nožnice, ktoré odstrihnú celý predošlý život. Človek má zrazu šancu si uvedomiť, na čo všetko je naviazaný, od čoho sa bude musieť oslobodiť, aby mo-

hol prísť bližšie k Bohu. A Boh potom daruje všetko späť - znásobené i očistené zároveň.

Boh je veľmi štedrý. Ak sa mu darujeme, on nám všetko vynahradí. Presne tak, ako to prisľúbil.

Rozhodol si sa stať nielen rehoľníkom, ale i kňazom, pretože si nosil v sebe túžbu vysluhovať ľudom sviatosti. Nasvedčuje tomu i tvoje rehoľné meno. Ako znie? Prečo si si ho zvolil?

Ja som v reholi páter Marek od Najsvätejšej Eucharistie. Eucharistia je pre mňa veľmi silná - veď je to Božie Telo, priamo medzi nami živý Boh, a to taký jemný a bezbranný, že sa nám celkom vydáva do rúk. A to je veľmi silné a záväzné. Do mena som Eucharistiu prijal preto, aby som na túto dôležitú pravdu časom nepozabudol v záplave povinností. Takto si ju vlastne neustále pripomínam.

Ale nesmierne rád mám aj sviatosť zmierenia. Chvilu v spovednici patria v mojom kňazskom živote medzi tie najkrajšie.

Rehoľný život - to je niečo, čo už nie je ľudom súčasného sveta až také blízke. Ako vyzerá bežný kaž-

dodenný život rehoľníka - piaristu v dnešnej dobe?

Ráno o šiestej máme prvé spoločné modlitby. Pred nimi i po nich však treba stihnúť ešte i niektoré individuálne. Potom niekto z nás ide do kostola, keďže ráno o 6:45 máme svätú omšu, pred ktorou je treba ešte spovedať.

Potom nasledujú raňajky a o 7:50 začína v škole vyučovanie. To zaberie čas až do skorého popoludnia, potom obed v školskej jedálni. Popoludní sú tiež individuálne modlitby, príprava na vyučovanie na nasledujúci deň, prípadne trocha relaxu. Treba tiež dbať na svoj duchovný rast a pripraviť si nejaké to slovko, ktorým sa prihovárime ľuďom na svätých omšiach.

O piatej máme spoločnú večeru v komunite, o 18:30 je večerná svätá omša, o pol ôsmej zasa spoločné večerné modlitby. Večer je spravidla už taký odvychovejší, ak teda nezostali nejaké povinnosti zameškané z popoludnia. Nočný pokoj by mal v našom kláštore zavládnuť okolo 22:00, lebo na druhý deň treba ráno opäť zavčas vstávať. Cez víkend je program troška voľnejší, keďže sa nejde do školy.

Na čo sa ti v začiatkoch rehoľného života najt'ažšie zvykalo?

Ja som skôr nočný typ ako ranný, takže skorá večierka a skoré vstávanie mi nie sú až také veľmi prirodzené.

V Prievidzi pôsobíš tretí mesiac.. Je to ešte krátka doba na hodnotenie - ale predsa... Aké prvé dojmy zanechalo v tebe naše mesto?

Ja som taký skôr na ľudí ako na miesta. A ľudí som tu postretal krásnych - v škole i v kostole. Preto sa tu cítim veľmi dobre. Prievidzu a najmä jej obyvateľov mám už teraz veľmi rád. Ale fakt je, že páter

Janko Hríb mi tu už ukázal aj viaceré krásne miesta ☺.

Kňazská vysviacka Mareka Kotrasa

Vo svojom povolani sa venuješ najmä práci s mladými ľuďmi. Október je však mesiacom úcty k starším - a starých ľudí v oblasti svojej pastorácie tiež bežne stretávaš. Kým sú pre teba oni?

Starší ľudia stáli vlastne na začiatku môjho povolania. V Bystrici som si všimol na uliciach alebo v nemocnici, kam som chodil do návštevných služieb (založil ju tam môj vzácny priateľ a bojnický rodák, dôstojný pán Juraj Jendrejovský), práve starších ľudí, ktorých sa neraz nemal ani kto spýtať, ako sa majú. A to ma vtedy natoľko zasiahlo, že som začal hľadať rehoľu, ktorá by sa práve venovala práve ľuďom starým a zomierajúcim.

Napokon som skončil presne v opačnej sfére - medzi mladými. Starších si však vážim a mám ich rád, hoci aj moja misia, ktorú som dostal od Boha, je predovšetkým pri mladých. Takže na tých starších už niet toľko času, ako som si kedysi predstavoval.

Máš nejaké svoje životné krédo, ktoré by si mohol zanechať ako odkaz i čitateľom Bartolomeja?

Jedna z prvých viet vo Svätom písme, ktoré ma zasiahli po obrátení, bol citát z Prvého listu Korint'anom:

„Ved' kto ti dáva vyniknúť?! Čo máš, čo si nedostal? A keď si dostal, čo sa chvasceš, akoby si nebol dostal?“ (1 Kor 4,7)

Je to pre mňa silná pripomienka, že všetko dobré, čo je v nás, je od Boha. Niet dôvodu na žiadnu pýchu,

naparovanie sa. Všetko je Boží dar, nie moja dokonalosť. Keby mi Boh nejaký talent nedal, tak ho nemám. To vedie ku vd'ačnosti. A pokora a vd'ačnosť sú cesty, ktoré vedú k Bohu.

Petra Humajová

P. Marek Kotras, SchP sa narodil 12. januára 1978 v Trenčíne. Vyštudoval učiteľstvo predmetov slovenský jazyk a literatúra - dejepis na Fakulte humanitných vied Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. Pôsobil ako učiteľ na základnej škole v Trenčíne - Detskom mestečku a na Piaristickom gymnáziu Jozefa Braneckého v Trenčíne. V roku 2006 vstúpil do rehole piaristov. V júni 2013 bol vysvätený za kňaza a od júla 2013 pôsobí ako kňaz, rehoľník a učiteľ v piaristickom kláštore v Prievdizi.

Aktuality u piaristov

V novom školskom roku 2013/14 nás privítal nový vestibul. Prijemnú zmenu pre všetkých žiakov, rodičov a zamestnancov školy pripravila a zabezpečila rodina Turčanová. V minulom školskom roku študent sekundy, Martin Turčan, vyhral súťaž o najlepší návrh riešenia vestibulu a vstupnej chodby školy vyhlásený pani riaditeľkou. Teraz všetci chodíme do školy s ešte väčšou radosťou.

V júni 2013 Národná agentúra v Bratislave schválila našej škole grant pre nadviazanie medzinárodnej spolupráce s piaristickými školami v Maďarsku (Kecskemet) a Poľsku (Elblag). Projekt bude zameraný na aktivity v rámci vyučovania, neformálne vzdelávanie a mobility, teda zahraničné cesty a hostovanie. Žiaci a učitelia získajú možnosť spoznať partnerské krajiny, mestá a život v nich.

Naša škola sa snaží poskytovať kvalitné vzdelávanie podľa štandardov platných pre slovenské školy, zároveň však chce dať vzdelávaniu širšiu dimenziu integrovaním anglického

jazyka do vyučovacieho procesu metódou obsahovo a jazykovo integrovaného vyučovania CLIL (Content and Language Integrated Learning). Metóda CLIL sa používa v zahraničí už viac ako 30 rokov. V CLIL-e je vyučovanie jazykov a iných predmetov navzájom prepojené. Vyučovacia hodina má teda dva ciele - jeden sa zameriava na predmet, tému alebo tematický celok a druhý na jazyk. Pri CLIL-e je materinský jazyk na prvom mieste. Väčšina hodín vedených pomocou metódy CLIL zahŕňa používanie dvoch jazykov, materinského jazyka a cudzieho jazyka.

Pozvanie

Milí zamestnanci, rodičia, žiaci a sympatizanti školy, pozývame Vás dňa 19. októbra 2013 (sobota) na spoločnú púť **Piaristickej spojenej školy Františka Hanáka do mariánskej svätyne na Starých Horách**. Bližšie informácie: páter Marek Kotras, SchP.

Pripravila: Elena Blašková

Staroba ako dar

Grécka mytológia spomína bájnu Sfingu, ktorá dávala okoloidúcim hádanku, pričom usmrtila toho, kto neuhádol. V spomínanej hádanke šlo o zistenie, kto chodí ráno po štyroch, cez deň po dvoch a večer na troch nohách.

Odpoveďou bolo, že tým niekým je človek, a to za predpokladu, že deň je symbolom života človeka. Ráno ako dieťa chodí po štyroch, cez deň v dospelom veku vzpriamene na dvoch nohách a napokon, v starobe, k nim pridá ako pomoc aj palicu, čo spolu spraví tri „nohy“.

Staroba je naozaj veľmi špecifickým obdobím nášho života. Človek nemá len na chrbte niekoľko „krížikov“, ale aj mnoho skúseností a zážitkov. Taktiež je vyformovaný všetkými vzťahmi, ktoré prežil, a jeho pohľad na svet sa špecializuje.

Staroba v Biblii

Už od prvých stránok Svätého písma sa na ľudí vo vysokom veku hľadí s obdivom. Patriarchovia, ktorí sú menovaní v rodokmeňoch, sa takmer všetci dožívajú deväťsto rokov, a dokonca najstarší z nich, Matuzalem, sa objavuje aj v našej ľudovej slovesnosti. Abrahám mal synov už v pomerne vysokom veku a aj Mojžiš bol Pánom oslovený ako stavec. Po svojom povolání sa mal najprv predstaviť starším Izraela a títo starší sa stali jeho oporou aj pri vyvedení národa z Egypta.

Starší zohrávali dôležitú úlohu vo vedení izraelskej náboženskej spo-

ločnosti aj neskôr. Svedčí o tom príbeh o Zuzane z obdobia niekoľko sto rokov pred narodením Krista. Tu mladíkovi Danielovi, ktorí chce rozsúdiť nemorálne počínanie starcov, ľud povie: „Pod', sadni si medzi nás, pretože ti Boh dal vážnosť starca!“ (*Dan 13, 50*)

Starších spomína aj Nový zákon. Pastorálne listy sa vyjadrujú, že práve starší boli pomocníkmi biskupov ako dozorcov (*episkopoi*) nad cirkevnými zbormi. Z nich sa vyformovali presbyteri, čo sú dnešní diecézni kňazi.

Sociálny rozmer staroby

Doba nie tak nedávna si pamätá domy s viacgeneračnými rodinami. Hoci dnes je tento jav pomerne zriedkavý, jeho pozitívom bolo, že deti zažili získavanie skúseností svojich rodičov i životnú múdrosť starých rodičov. Oproti tomu sa dnes môžeme stále viac stretnúť s tým, že manželia staršieho veku žijú sami v panelákovom byte, kde sa o nich zriedkakedy niekto zaujíma.

Staroba sa zväčša kryje - aj keď nie úplne - s vekom dôchodcovským. Keďže v súčasnosti v produktívnom veku takmer všetci pracujú, je dôchodok peknou príležitosťou na oddych a zaslúžený odpočinok. Starí rodičia majú viac času venovať sa vnúčencom či dokonca pravnúčencom a takto sa aspoň kúsok vrátiť o pár rokov späť.

Nábožnosť v staršom veku

Starší ľudia sú osobitne vnímaví na náboženské cítenie a prežívanie.

Keďže si uvedomujú, že sú pre svoj vek bližšie večnosti ako predtým, chcú svoj duchovný život zintenzívniť. Aj vďaka dostatku času sa modlia za svoju rodinu a príbuzných i za všetky potreby farnosti a spoločnosti. Takto posväcujú seba i svoje okolie.

Mnohým sa zdá, že návštevníkmi bohoslužieb cez týždeň sú len „babky a dedkovia“. Za účasť na svätej omši ako najsvätejšej modlitbe však môžu byť všetci starším ľuďom veľmi vďační. Hoci sa nábožnosť ľudí vo vyššom veku ustaluje, je určite veľkým požehnaním pre všetkých naokolo.

Príležitosti a riziká

Pribúdanie rokov nesie so sebou okrem pribúdania skúseností aj vyostrovanie povahových extrémov. Ak bol teda niektorý človek v zrelom období svojho života „šomroš“, ako starac bude šomrať ešte viac. Ak však niekto na sebe pracoval a budoval mravnú čistotu a čnosť, krása jeho duše sa prejaví v starobe ešte viac a bude vyhľadávaný pre svoje svedectvo. Svätosť a láska bude z neho v starobe priam žiariť.

Mnohí starší šomrú na mladších, že za ich čias to nebolo také zlé. Naopak, mnohí mladí s nevôľou poukazujú na starých, že im zostal čas a že životu už nerozumejú. Toto vzájomné nepochopenie vyplýva z klasického kolobehu životného cyklu a z toho, že aj mladí si musia uvedomovať, že raz budú starí, a starí, že raz boli mladí. Pribúdanie rokov sa týka každého a známe výhovorky na dobu neobstoja.

Bolestnou stránkou staroby je nezáujem rodiny o starých či prastarých rodičov. Takto prežívaná samota na človeka potom dolieha oveľa bolestnejšie a nástoječivejšie. Vo svojom okolí však poznáme aj starcov, ktorých kontakty s ich deťmi sú veľmi živé a deti sa o nich vzorne starajú.

Staroba je teda darom a veľkou šancou. Šancou zúročiť to, na čo „sme si zarobili“ počas svojho aktívneho života. A keď na sklonku života potrebujeme aj „tretiu nohu“, je dobré, ak ňou je pre nás úcta k starobe a starším.

Text: Dušan Rončák

Foto: Mária Melicherčíková

Boli pre Pána Ježiša starí ľudia zaujímaví?

Túto otázku som si položila v súvislosti s názorom istého človeka, ktorý tvrdí, že pre Cirkev starí ľudia akoby nie sú až takí zaujímaví, resp. nie je v nich potenciál pre budúcnosť Cirkvi. Pretože moja vlastná skúsenosť zo života je opačná, hľadala som odpoveď a argumenty na jej potvrdenie vo Svätom písme.

Zaujalo ma, že slovo starý (resp. starší) vo vzťahu k človeku v evanjeliách nájdeme len veľmi ojedinele, zväčša v dvoch protikladných významoch. V tom prvom starší vystupujú ako nepriatelia Pána Ježiša najmä v poslednej fáze jeho života. V Matúšovom evanjeliu čítame: „*Od tej chvíle začal Ježiš svojím učení-*

kom vyjavovať, že musí ísť do Jeruzalema a mnoho trpieť od starších, veľkňazov a zákonníkov, ...“ (Mt 7, 21)

Vynára sa otázka, ako je možné, že starší nepochopili, kým je Ježiš? Ved' v židovskej kultúre boli starí ľudia nositeľmi múdrosti. No nielen v židovskej. V každej spoločnosti

má starý človek hodnotu spájanú so životnou skúsenosťou, s poznáním, s múdrosťou.

Ak si však uvedomíme novosť, takmer rebéliu, akú Ježiš svojím učeníím priniesol „medzi svojich vlastných“, pochopíme možno, prečo ho ani starší neprijali. Zmenil ich dovtedy pohodlný, čiernobiely svet v základnom chápaní toho, čo je láska. Ved' milovať nepriateľov, to bol (a aj dnes je) skutočný radikalizmus.

Druhý význam slova starší sa spája s nefalšovanou Božou múdrosťou danou niektorým ľuďom, čo sa stretli s Ježišom pri jeho obetovaní v chráme (Simeon a Anna) a tiež pri narodení jeho predchodcu sv. Jána Krstiteľa (Alžbeta a Zachariáš). Toto

boli chvíle veľkej radosti zo stretnutia starého človeka s Ježišom.

Keď Alžbeta a Zachariáš „počnú dieťa v starobe“, akoby ich sám Ježiš vyzdvihol, keď jeho Matka, Panna Mária, prichádza na návštevu k Alžbete. Lebo aj starý človek môže mať v sebe život, a to dokonca výnimočný život!!!

Rovnako prorokňa Anna bola už síce „vo vysokom veku..“, ale „z chrámu neodchádzala, vo dne v noci slúžila Bohu pôstom a modlitbami...“. Vedela žiť zmysluplne, zjednotená s Bohom, za čo ju on sám odmenil stretnutím s Mesiášom. A napokon Simeon, starý muž, prorok. Skrze Božiu múdrosť v sebe predpovedá budúcnosť dieťaťa, a tým sa stáva dôležitým pre jeho rodičov.

Neviem ako vy, ale ja mám šťastie na múdrych starých ľuďoch a denne sa teším zo stretnutia s nimi v chráme, ale aj vo svojom súkromnom živote. A som presvedčená, že ich hodnota pre Cirkvi je nezastupiteľná. ☺

Text: Elena Blašková

Foto: Mária Melicherčíková

Jeseň života očami detí

Nedávno som na hodine slovenského jazyka zadala žiakom úlohu, v ktorej každý z nich mal napísať päť viet s použitím slovného spojenia „starý človek“, resp. „starý rodič“. Výsledok posúďte sami. Verím, že vás poteší i pobaví, pretože pohľad detí a mladých na život okolo nás býva často vo svojej podstate najpravdivejší.

Starý človek je veľmi milý.

Starý človek je veľmi krehká osoba.

Starý človek nikdy nie je starý vo svojom vnútri.

Mám rada starých ľudí.

Môj starý otec je múdry.

Moja stará mama vie výborne variť.

K starému človeku sa máme správať slušne.

Starý človek vie, že ho ešte má niekto rád.

Väčšina starých ľudí má zdravotné problémy.

Starých ľudí treba mať v úcte.

Oproti mladým ľuďom sú starší prevažne **pobožnejší.**

Starší človek **má viac času.**

Starý človek je **najmúdrejší.**

Starý človek je **vždy štedrý.**

Možno aj ja raz budem starý človek.

Starí ľudia sú väčšinou **najsrdечnejší.**

Starý človek **nakupoval v supermarkete.**

Deti starých ľudí, keď sú dospelí a nestíhajú sa o svojich rodičov postarať, **dávajú ich do domova dôchodcov.**

Mali by sme si starých ľudí **vážiť, lebo toho v živote zažili viac ako my, mladí.**

Sú starí ľudia, ktorí **žijú naplno aj po 90-ke.**

Starý človek **chodí na prechádzky so psom.**

Moji starí rodičia **ma majú stále radi.**

Starý človek **nadáva na svoje starosti.**

Niekedy sa cítim ako starý človek ☺.

Podľa prác žiakov z 9. A Piaristickej základnej školy F. Hanáka
Spracovala E. Blašková.

Komoda svätého Simeona

Počas návštevy Medžugoria a Chorvátska sme sa náhodou dostali do mesta Zadar. V turistickom prospekte sme si medzi zaujímavosťami mesta našli aj Kostol „sv. Šimuna“ s pozostatkami svätca. Rozhodli sme sa ísť si ho prezrieť.

Pozostatky svätca boli umiestnené v zaujímavom sarkofágu - v skrini zo zlata a striebra umiestnenej nad hlavným oltárom. Boli sme zvedaví, o ktorého svätca ide, keď si ho tak veľmi uctili po jeho smrti. Aké bolo naše prekvapenie, keď nám kňaz v kostole vysvetlil, že ide o sv. Simeona, ktorý držal na rukách malého Ježiška! Zdal sa nám to byť tak-

mer neuveriteľné, veď odvtedy prešlo už viac ako 2000 rokov!

Kňaz nám porozprával aj legendu o tom, ako sa telo dostalo do Zadaru. Podľa nej telo sv. Simeona viezol obchodník s loďou v kamennom sarkofágu a kvôli bezpečnosti tvrdil, že sú to pozostatky jeho brata. Loď smerujúca do Benátok musela kvôli búrke pristáť v Zadare. Kým obchodník opravil svoju loď, využil čas a telo tajne pochoval na cintoríne.

Čoskoro po tom ochorel a ubytoval sa v hostinci, kde sa o neho starali mnísi. Tí, keď videli, že sa jeho zdravotný stav veľmi zhoršil, vzali všetky jeho doklady a našli mu na krku zavesený nápis, potvrdzujúci zázračnú moc svätca. V tú istú noc sa trom mníchom prisnil rovnaký sen o mieste, kde je pochovaný svätec.

Nasledujúci sa deň sa všetci ráno stretli na tom istom mieste na cintoríne, o ktorom sa im snívalo. Odvtedy sa začali šíriť zvesti o zázrakoch, ktoré sa diali pri pozostatkoch svätca.

Sarkofág zo zlata dala sv. Simeonovi vyrobiť kráľovná Elizabeta. Bol dokončený niekedy okolo roku 1380 milánskym zlatníkom Francescom di Antonio da Sesto a jeho zadarskými pomocníkmi. Je dlhý 1,92 metra a široký 62,5 a 56 centimetrov.

Veko v tvare sedla je vysoké 1,27 m. Obsahuje 240 kg čistého striebra a množstvo zlata. Je nádherne zdobené. Na prednej strane veka je vyrezaná ležiaca postava svätca obľebená v šatách.

Vo vnútri je mumifikované telo svätca za sklenenou tabuľou. Toto unikátne dielo je pod ochranou UNESCO. Vždy v nedeľu a vo vyhradených dňoch sa sarkofág otvára a je možnosť vidieť svätcovu mumifikované telo.

Bol to pre nás všetkých veľmi silný a nečakaný zážitok, byť tak blízko sv. Simenonovi, ktorý je okrem iného považovaný i za patróna starých ľudí. Síce sa nám ho nepodarilo uvidieť, keďže bol štvrtok, ale najbližšiu návštevu Chorvátska si určite naplánujeme tak, aby sa nám to podarilo...

Text: Elena Cagáňová
Foto: Wikipedia.org

Eutanázia a tajomstvo

Je dobré „ukončiť“ starobu“ eutanáziou? Otázka, kedy začína staroba, by si žiadala odpoveď. Túto otázku však nepovažujem za zmysluplnú, pretože podstata je skrytá inde. Ukončiť. A - eutanázia. Dobrá smrť. Čo je smrť? Podľa mňa je smrť prechod. Prechod do života, ktorý neskončí. Takže aký koniec? Aké „ukončiť“?

Ak sa pozerám na smrť takto, potom staroba je obdobie v ľudskom živote, keď človek absolvuje prípravu. Prípravu na večný život. Nevie si predstaviť, ako by sme zvládli univerzitu bez absolvovania základnej a strednej školy. Alebo ako by sme riadili auto bez predchádzajúcej prípravy a cvičných jazd. A večnosť?! Myslím si, že aj na tú sa potrebujeme pripraviť, dozrieť pre ňu.

Ak chcem stretnúť Boha tvárou v tvár, mal by som sa nachystať. Keď si dohodnem schôdzku so vzácnym priateľom, dám si záležať na tom, ako sa upravím. Staroba je úpravou, „úpravou srdca“ na schôdzku s Bohom. Preto starobu chápem ako

dar, ako dôležitú etapu života, ako životne dôležité dozrievanie.

Neviem si predstaviť svoju starobu a myslím si, že sa to ani nedá. Ale vidím svojich starých rodičov. Nechcem vypočítavať, ktorý mal koľko chorôb, a vytvoriť podľa toho rovnice, „ako na tom asi bol so svojím charakterom“. Ved' ak by sa dal urobiť takýto vzorec, Boh by bol matematický štatista a nič viac. Musím počítať s tajomstvom, ktoré k zmyslu staroby, dozrievania a vôbec k večnosti patrí.

Čo sa to deje v človeku, ktorý je starý a pravdepodobne ho aj trápi choroba, opustenosť či problémy jeho potomkov? Na čo je dobrý pocít bezmocnosti, bolesti, závislosti od druhých či absencie blízkych? Na

čo je dobrá neschopnosť používať nohy? Na to ani nemôžem odpovedať. Nie som Boh. A nemienim dať utrpenie do rovníc.

Utrpenie je tajomstvo. No keď pozorujem, ako starý (a už i starší) človek začína byť vďačný za podané maličkosti, hoci celý život všetkých iba „dirigoval“, ako sa ležiaci oslobodzuje od toľkých zbytočných vecí, pre ktoré celý život posudzoval iných, ako sa niekto počas choroby stal tichým a malým, hoci sa celý život nechával oslavovať...

Utrpenie je tajomstvo. Mám zasiahnuť do niečoho, čomu nerozumiem? Tam, kde nevidím na druhý koniec? To je ako vstúpiť do jaskyne, ktorú nikto neobjavil a ísť ďalej a ďalej, nevediac, či má iný východ... Bola som v jaskyni, o ktorej som vedela, že o pár minút z nej musím zase odísť. Zaplavuje ju totiž na celé hodiny morská voda. Príliv, odliv.

A až keď mi bolo odkryté jej tajomstvo, mohla som do nej bezpečne vstúpiť. Inak...

Môže človek zasahovať do života a smrti, keď nevidí, čo je ďalej? Ved' nevie život dať ani ho vrátiť. Neoživí ani len muchu, ktorú zavrel do pohára, až sa udusila... Nezabúdam, že pozerateľ sa na bolesť blízkeho je trpieť s ním. A predsa verím, že ani dobrý úmysel z eutanázie neurobí dar, ale obratie.

Text: Zuzana Žišková

Foto: Mária Melicherčíková

Chcela pomáhať starým Svätá Jana Juganová

Najväčšou túžbou starých ľudí je byť i naďalej rešpektovanými, váženými a milovanými; ich najväčším strachom je strach pred osamelosťou. Toto všetko sv. Jana Juganová veľmi dobre chápala. Jej Malé sestry - služobnice chudobných sa starali najmä o starých, chorých a chudobných ľudí.

Sv. Jana Juganová sa narodila 5. októbra 1792 v malej rybárskej osade Petites Croix vo Francúzsku. V krajine práve zúrila revolúcia a ľuďom sa nežilo ľahko. Keď mala šesť rokov, jej otec zahynul na mori a matka zostala sama s ôsmimi deťmi. A hoci celá rodina žila v silnom antiklerikálnom prostredí, s pomocou kruto prenasledovaných „vandrovných sestier“, založených

sv. Jánom z Eudes, sa jej podarilo vo viere vytrvať.

Boh má iné plány

Z Jany vyrástla krásna mladá a šikovná dievčina. Už ako osemnásťročnú a neskôr dvadsaťštyriročnú ju o ruku požiadal ten istý mladý muž. Jana však matke povedala, že Boh s ňou má iné plány a použije ju na dielo, ktoré ešte nie je založené.

V roku 1817 začala Jana pracovať v nemocnici. Tu sa spoznala so slečnou Lecoq, ktorá bola veriaca a pomáhala chudobným. Začali sa angažovať na charitatívnom poli. Táto ich spolupráca trvala približne 15 rokov, až do smrti slečny Lecoq.

Jana v tom čase vstúpila aj do Tretieho rádu sv. Jána Eudesa. Po smrti slečny Lecoq si s ďalšou svojou priateľkou prenajala malý domček, kde sa chcela starať o starých chorých ľudí bez domova. Neskôr sa k nim pridali ďalšie ženy rôzneho veku a spontánne vzniklo združenie Malých sestier - služobníc chudobných.

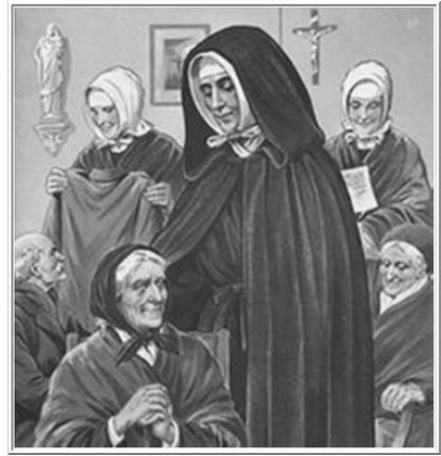
Malé sestry sa starali najmä o starých a chorých ľudí. Finančné prostriedky na túto službu získavali žobraním. Jana sa musela veľmi premáhať, aby šla získavať almužny, rozhodla sa však byť príkladom pre ostatné sestry.

Malé sestry

V roku 1842 zložili prvé Malé sestry reholné sľuby. Vznikla tak kongregácia na čele s Janou Juganovou, ktorú horlivo podporovali viacerí kňazi. Neskôr si však jeden z nich, Augustín Pailleuer, začal nahovárať, že zakladateľom Malých sestier je on sám. Keď si v roku 1843 sestry na čelo kongregácie opätovne zvolili Janu, vnútil im za predstavenú inú sestru, ktorou mohol ľahšie manipulovať.

Jana sa stiahla do úzadia. Po zložení večných sľubov prijala meno Mária z Kríža a prežila 27 rokov v modlitbe a úplnom zabudnutí. Kongregácia Malých sestier sa však za ten čas veľmi rozrástla. Keď Jana vo vysokom veku, po vlastnej skúsenosti zažitia staroby, v roku 1879 zomrela, sestry už mali 170 domov nielen v Európe, ale i v Amerike.

Skutočnosť o založení kongregácie

vyšla najavo až neskôr. Ako píše Anna Ballová v biografii sv. Jany Juganovej, „...pravdu o začiatkoch tohto združenia veľa rokov držali v tajnosti. Jana si nikdy nenárokovala nijaké práva, dokonca ani titul zakladateľky. Dobre vedela, že rehoľa nebola jej dielom, ale dielom Božím. A keď si iné osoby chceli pripísať túto zásluhu, potvrdzovali tým jedine svoju nerozumnosť!“

Jana Juganová bola blahorečená v roku 1982, svätorečená v roku 2009. Pápež Ján Pavol II. už pri príležitosti jej blahorečenia poukázal na to, že prítomnosť Malých sestier je vo svete stále veľmi potrebná: „...ešte aj dnes v mnohých krajinách je položenie starých ľudí ťažké. Stále nie je dostatočne zabezpečená možnosť rodinného spoluzitia, ktorá by zodpovedala očakávaniam a zároveň telesným a duševným potrebám starých ľudí. Vo svete, v ktorom narastá počet starých ľudí, vzrastá tiež nepochybne aktuálnosť apoštolského posolania Jany Juganovej a jej dcér.“

Pripravila: Petra Humajová
(Životopisné údaje: Ž. Podlejski: Sol' zeme a svetlo sveta 1 a Wikipedia)

6. október 2013 - 27. nedeľa v Cezročnom období

Č1 - Prečo mi dáš vidieť hriech a pozeráš na nešťastie? Hab 1,2-3, 2,2-4

R - Pane, daj, aby sme počúvali tvoj hlas a nezatvrdzovali si srdcia. Ž 95, 1-9

Č2 - Preto ti pripomínam, aby si roznechoval Boží dar, ktorý je v tebe...

2Tim 1,6-8.13-14

Ev - Pán Ježiš hovorí apoštolom: „Keby ste mali vieru ako horčičné zrnko a povedali by ste tejto moruši: Vytrhni sa aj s koreňom a presad' sa do mora, poslúchla by vás. Kto z vás, čo máte sluhu, povie mu, keď sa vráti z poľa: Hneď si pod' sadnúť k stolu? Vari mu nepovie skôr: Priprav mi večeru, opáš sa a obsluhuj ma, kým sa nenajem a nenapijem, ty budeš jesť a piť až potom? Tak aj vy, keď urobíte všetko, čo sa vám prikázalo, povedzte: Sme neužitoční sluho-
via, urobili sme, čo sme boli povinní urobiť.“

Lk 17, 5-10

13. október 2013 - 28. nedeľa v Cezročnom období

Č1 - Dovoľíš, prosím, aby dali tvojmu sluhovi zeme, koľko unesú dve mulice?

2 Kr 5,14-17

R - Pred očami pohanov, vyjavil Pán svoju spásu.

Ž 98, 1-4

Č2 - Ak vytrváme, s nim budeme aj kralovať. Ak ho zaprieme, aj on zaprie nás.

2Tim 2,8-13

Ev - Pán Ježiš povedal malomocným: „Chod'te, ukážte sa kňazom.“ A ako šli, boli očistení. Jeden z nich sa vrátil a velebil Boha. Ježiš povedal: „Neočistilo sa ich desat? A tí deviaty sú kde? Nenašiel sa nik okrem tohto cudzinca, čo by sa bol vrátil a vzdal Bohu slávu?“ A jemu povedal: „Vstaň a chod' tvoja viera ťa uzdravila.“

Lk 17, 11-19

20. október 2013 - 29. nedeľa v Cezročnom období

Č1 - A kým mal Mojžiš zdvihnuté ruky, víťazil Izrael, len čo ruky spustil, víťazil Amalek.

Ex 17, 8-13

R - Pomoc nám príde od Pána, ktorý stvoril nebo i zem.

Ž 121,1-8

Č2 - Ale ty vytrvaj v tom, čo si sa naučil a čo ti je zverené.

2Tim 3,14-4,2

Ev - Pán Ježiš hovorí o nespravodlivom sudcovi, ktorý nechcel pomôcť chudobnej vdove pred jej protivníkom. No potom si povedal: „Obránim tú vdovu, keď ma tak unúva, aby napokon neprišla a neudrela ma po tvári.“ A Pán povedal: „Počúvajte, čo hovorí nespravodlivý sudca! A Boh neobráni svojich vyvolených, čo k nemu volajú dňom i nocou, a bude k nim nevšímavý? Hovorím vám: Zaraz ich obráni. Ale nájde Syn človeka vieru na zemi, keď príde?“

Lk 18,1-8

27. október 2013 - 30. nedeľa v Cezročnom období

Č1 - Pán nedáva nikomu prednosť pred chudobným a vypočuje prosbu ukrivdeného.

Sir 35,15b-17

R - Úbožiak zavola a Pán ho vyslyšal.

Ž 34,2-23

Č2 - Pán ma vyslobodí zo všetkého zla a zachráni ma pre svoje nebeské kráľovstvo.

2Tim 4,6-8.16

Ev - „Dvaja ľudia vstúpili do chrámu modliť sa. Jeden bol farizej, druhý mýtnik. Farizej sa postavil a takto sa v sebe modlil: Bože, ďakujem ti, že nie som ako ostatní ľudia... Mýtnik stál celkom vzadu a neodvážil sa ani oči k nebu zdvihnúť, ale bil sa do prs a hovoril: Bože, buď milostivý mne hriešnemu. Hovorím vám: Tento odišiel domov ospravedlnený, a nie tamten. ... Lebo každý, kto sa povyšuje, bude ponížený, a kto sa ponízuje, bude povýšený.“

Lk 18,9-14

Spracovala A. Karaková

10/13

Farská kronika

od 26. augusta 2013
do 25. septembra 2013

**Do farského spoločenstva sme
sviatosťou krstu prijali:**

René Cicko
Sofia Horniaková
Terézia Pétetrová
Lilien Katarína Sekulová
Mia Kratochvílová
Zoja Kratochvílová
Patrik Chudý
Martin Jozef Jelšovský
Valentína Hlavová
Martin Majdan

**Blahoželáme k prijatiu
sviatosti manželstva:**

Milan Budač a Eva Maková
Andrej Šimo a Renáta Rusiňáková
Ing. Martin Rybár a
Ing. Veronika Lovásová
Jaroslav Mišík a Silvia Csicsayová
Peter Paulík a Silvia Beláňová
Libor Kytka a Marta Gašparovičová
Tomáš Gatial a Marta Šagátová
Tomáš Štupka a Petra Čepčárová
Tomáš Šesták a Simona Pánisová
Marián Chmura a Zuzana Žišková

**S kresťanskou nádejou na stretnutie
vo večnosti sme sa rozlúčili
so zomrelými:**

Roman Hrehuš, 40 r.
Ladislav Židek, 89 r.
Pavol Gubányi, 61 r.
RNDr. Jaroslav Beláček, 56 r.
Július Šipek, 85 r.
Rudolf Dobeš, 71 r.
Jan Kofel, 78 r.
Elena Feješová, 73 r.
Mária Sliviaková, 81 r.
Magdaléna Obžerová, 87 r.
Ing. František Krško, 72 r.
Jana Poliaková, 58 r.
Vladimír Doležal, 52 r.
Ester Machalová, 72 r.

BARTOLOMEJ

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI

Vychádza s cirkevným schválením
BÚ v B.B. č. 1127/98

Vydáva:

Rímskokatolícky farský úrad
v Prievidzi. Vychádza raz mesačne.
Zodpovedný redaktor, sadzba:
Mgr. Alojz Vlčko,
e-mail: alojz.vlcko@gmail.com
tel.: 0902 202 898

Vedúca vydania:

Mgr. Petra Humajová

Redaktori:

ThLic. V. Slovák, Mgr. D. Rončák,
M. Melicherčíková, A. Gálová,
A. Karaková, Mgr. E. Blašková

Kontakt:

web: www.farapd.sk
e-mail: bartolomej@farapd.sk
adresa: Redakcia Bartolomej,
Mariánska 4, 971 01 Prievidza
tel.: 046 / 542 28 01

Náklady na tlač:

cca. 0,40 € (12,05 Sk)

Fotografie: titulná strana - Yvona
Púčiková; str. 2 - R. Bezák a A.
Kútiková; str. 3 - Flickr.com by
Ernst Moeksis; str. 4, 5 a 17 - M.
Melicherčíková; str. 11 a 12 - ar-
chív M. Kotrasa; str. 23 hore - Do-
minika Kováčiková; str. 23 dole -
J. Hrib, SChP.

Tlač: PATRIA l., spol. s. r. o.

Upozornenie:

Redakcia si vyhradzuje právo
výberu a úpravy príspevkov.
Rukopisy nevraciamy.

Detský denný tábor 19. - 23. august 2013

Škola v prírode Ľubietová, 21. - 27. september 2013

Rímskokatolícky farský úrad Prievidza-mesto
a Ružencové bratstvo sv. Bartolomeja Prievidza
Vás pozývajú na

18. DUCHOVNÚ OBNOVU

CESTA SVÄTOSTI – CESTA LÁSKY
vedie Mgr. Ivan Iskra

v dňoch
11.-12.októbra

program v piatok 11.10.2013:

9,00 1. prednáška
10,00 Svätý ruženec svetla
11,00 2. prednáška
12,00 obedná prestávka
14,00 3. prednáška
15,00 Korunka Božieho milosr-
denstva, adorácia
15,45 Bolestný sv.ruženec
16,30 Svätá omša
17,30 Stretnutie s horliteľmi
ruží

program v sobotu 12.10.2013:

9,00 4. prednáška
10,00 Radosný svätý ruženec
11,00 Odpovede na otázky
12,00 Svätá omša